

Knihovna rakouské literatury

Österreich-Bibliothek

1992 – 2012

20. výročí založení

Základní údaje o rakouských knihovnách

Projekt rakouských knihoven je založen na spolupráci rakouského spolkového ministerstva zahraničních věcí (dříve Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten, nyní Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten) s hostující organizací, tj. knihovnou nebo univerzitou. Do současné doby (tj. k 1. 4. 2012) existuje ve 28 zemích střední, jižní a východní Evropy již 61 rakouských knihoven a jejich počet se neustále zvyšuje (viz: www.oesterreich-bibliotheken.at). Hlavním úkolem těchto knihoven je poskytnout široké veřejnosti informace o historii i současnosti Rakouska a o jeho kultuře prostřednictvím knih, periodik a jiných materiálů.

V České republice je rakouských knihoven dokonce 7, a to v Brně, Českých Budějovicích, Liberci, Olomouci, Opavě, Plzni a ve Znojmě. Ta znojenská je výjimečná tím, že je jako jediná součástí pouze městské a nikoli státní knihovny či univerzity. Po jednáních s rakouskou stranou získala český oficiální název Knihovna rakouské literatury (KRL), německy je to, stejně jako u ostatních rakouských knihoven, Österreich-Bibliothek.

Vznik Knihovny rakouské literatury

O vzniku rakouské knihovny ve Znojmě se začalo jednat v roce 1991. První kontakt s rakouským ministerstvem zahraničí zprostředkoval rakouský spisovatel a dramatik Mag. Norbert Silberbauer, který v té době vyučoval na znojenském gymnáziu. Dalšími jednajícími na několika neformálních setkáních byli Wera Zelenka a Dr. Bernhard Stillfried ze spolkového ministerstva zahraničí, Dr. Ilona Slawinski z Rakouského institutu pro východní a jihovýchodní Evropu a ředitelka tehdy ještě Okresní knihovny Znojmo (nyní Městská knihovna Znojmo) Marie Kratochvilová. Podmínkou vzniku knihovny byla samostatná

místnost a volný výběr knih – což byl požadavek na českou stranu. Rakouská strana slíbila zajistit fond knihovny a jeho pravidelné doplňování.

KRL nemá s rakouskou stranou uzavřenu žádnou písemnou smlouvu (stejně jako většina ostatních rakouských knihoven v České republice). Vše je založeno na ústní dohodě, která je však oboustranně dodržována.

Dr. Bernhard Stillfried

Norbert Silberbauer

Mgr. Marie Kratochvilová

Dr. Ilona Slawinski

Otevření Knihovny rakouské literatury

Slavnostní otevření KRL proběhlo 6. června 1992 za účasti představitelů rakouské i české strany. Mezi hosty byl např. zemský hejtman Dolního Rakouska Siegfried Ludwig, rakouský velvyslanec v České republice Karl Peterlik, kulturní rada rakouského velvyslanectví v Praze Dr. Valentin Inzko, starosta města Znojma Jan Hart, přednosta Okresního úřadu ve Znojmě Ing. Vlastimil Pospíchal a další.

O Knihovně rakouské literatury

Knihovna rakouské literatury buduje speciální fond austriak a informační aparát austriak, poskytuje absenční i prezenční výpůjční služby, specializované bibliograficko-informační služby se zaměřením na Rakousko, pořádá autorská čtení a různé přednášky, provádí exkurze pro studenty, vydává biografické materiály o rakouských spisovatelích.

Počáteční fond KRL tvořilo 2419 svazků knih, nyní je to 6824 knihovních jednotek (k 31. 12. 2011), z toho 6541 knih, 153 audiokazet a CD, 12 CD-ROMů, 15 DVD a 103 videokazet. Nákup nových knih, CD ap., zabezpečuje po finanční stránce rakouské ministerstvo zahraničních věcí, objednávku je možné vyřídit jednou ročně. Knihovní jednotky jsou majetkem Rakouska a jsou nám poskytnuty k dalšímu půjčování.

Veškerý fond je řazen ve volném výběru a je půjčován absenčně, pouze některé publikace (encyklopedické slovníky a nejnovější periodika) jsou půjčovány prezenčně. Videokazety nejsou od roku 2006 půjčovány vůbec – dle znění autorského zákona č. 216/2006 Sb., ale dosud zůstávají ve fondu knihovny.

KRL byla koncem roku 1997 přestěhována do dvou větších místností, které byly v roce 2006 propojeny a částečně rekonstruovány (výměna elektřiny a stropní podhled s osvětlením).

V roce 2004 jsme přijali nabídku rakouské strany, aby byl fond KRL obohacen o knihy o Lichtenštejnsku. Ty jsou vyčleněny na samostatném regále.

Kolektivní a informační akce a vydaný informační materiál

Číselný souhrn pořádaných akcí:

Bylo zorganizováno 12 přednášek na nejrůznější témata, ze svých děl četlo 15 rakouských spisovatelů, byla inscenována 4 divadelní pásma, uskutečnily se 3 akce pro děti, byly promítnuty 4 filmy, čtenáři zhlédli 15 výstavek knih, proběhlo 61 exkurzí, bylo vydáno 22 obsáhlých faktografických materiálů o rakouských spisovatelích, vzniklo 14 informačních letáků, byly uspořádány 3 velké výstavy, knihovna spolupracovala při organizaci 3 symposií, byla 4x nápomocna při průběhu letní prázdninové školy pro germanisty, k významným událostem patří návštěva rakouského velvyslance pana Dr. Petera Niesnera v roce 1994 a v roce 2010 návštěva germanistů a knihovníků z rakouských knihoven z jižní a východní Evropy.

Dr. Peter Niesner

Zdenka Procházková

Marianne Gruber

Chronologický přehled akcí:

1993:

- spoluúčast na sympoziu ke 200. výročí narození Ch. Sealsfielda (30. 9. - 2. 10.)

1994:

- návštěva rakouského velvyslance pana Dr. Petera Niesnera
- 3 exkurze

1995:

- herečka Zdenka Procházková přednáší o životě a díle Rainera Maria Rilkeho
- bibliografický materiál Rainer Maria Rilke a Ernst Jandl
- 4 exkurze

1996:

- Zdenka Procházková přednáší o životě a díle Ingeborg Bachmann
- bibliografický materiál o Ingeborg Bachmann
- pomoc při organizování symposia "Česko-rakouské vztahy ve 13. století", které se pořádalo u příležitosti rakouského milénia 996-1996
- 4 exkurze

1997:

- autorské čtení spisovatelky Marianne Gruber
- z dopisů Franze Kafky četla herečka Zdenka Procházková
- bibliografický materiál Marianne Gruber
- 3 exkurze

1998:

- divadelní inscenace románu „Späte Gegend“ od Lindy Wieniewicz v podání rakouské herečky Brigitte Antonius
- s pásmem o rakouském dramatikovi a spisovateli Ödön von Horváthovi vystoupila Zdenka Procházková

- "Erste Liebe" - pásmo milostné poezie Paula Celana a Selmy Meerbaum v podání rakouské herečky Gundy König.
- autorské čtení rakouské spisovatelky pro děti a mládež Jutty Treiber
- biografický materiál Ödön von Horváth a Jutta Treiber
- 3 exkurze

1999:

- autorské čtení rakouského spisovatele Dietmara Griesera
- rakouská architektka Dip. Ing. Dr. Ute Georgeacopol-Winischhofer přednášela o architektuře na ulici Ringstrasse ve Vídni
- vystoupení herečky Zdenky Procházkové s pásmem o rakouském novináři a dramatikovi Karlu Krausovi k 125. výročí narození
- bibliografický materiál Dietmar Grieser a Karl Kraus
- 3 exkurze

Brigitte Antonius

Gunda König

2000:

- večer šansonů pod názvem „KaKaKane Chansons“ v podání rakouských umělců Gundy König a Dietera Kaufmanna.

- autorské čtení rakouské spisovatelky Lotte Ingrisich.
- biografický materiál Lotte Ingrisich
- propagační plakát a program se stručnou biografií umělecké dvojice Gunda König a Dietmar Kaufmann
- 2 exkurze

2001:

- vystoupení paní Zdeňky Procházkové s přednáškou o životě a díle Stefana Zweiga,
- autorské čtení rakouské spisovatelky Elisabeth Hauer
- biografický materiál o Stefanu Zweigovi, o Elisabeth Hauer a o české herečce Zdeňce Procházkové
- informační materiál „Zajímavé internetové adresy o Rakousku a němčině“
- 4 exkurze

2002:

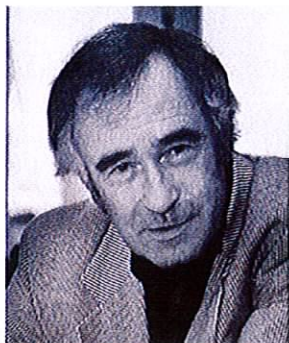
- vystoupení Mag. Art Marka Keprta s pásmem „Wien – Stadt der Musik“ – vyprávění o Vídni s klavírním doprovodem
- informační biografický materiál k akci
- 3 exkurze

2003:

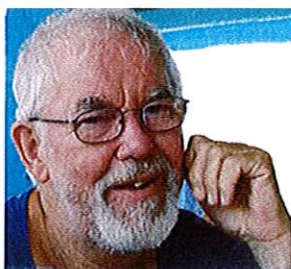
- promítání rakouského filmu oceněného Oscarem „Die Trapp-Familie (The sound of music)“
- spoluúčast na pořádání výstavy Ingeborg Bachmann – Schreiben gegen den Krieg“
- informační materiál „Internet – kde hledat informace o Rakousku a o němčině“ a „Vánoce v rakouské literatuře“
- 2 exkurze

2004:

- autorské čtení rakouského spisovatele Alfreda Komarka
- informační materiál se základními údaji o životě a díle Alfreda Komarka, s ukázkami z jeho knih a s odkazy na internetové stránky, ze kterých byly údaje čerpány

Dietmar Grieser

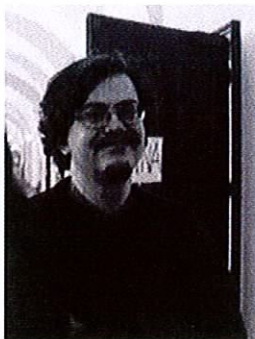
Dieter Kaufmann

Gunda König

Elisabeth Hauer

Marek Keprt

Ernst Grabowski

Alfred Komarek a Marie Kratochvilová

Dr. Margot Keprtová

Číselné ukazatele:

Rok	1992 ¹	1993	1994	1995	1996	1997 ²	1998	1999	2000 ³	2001	2002	2003 ⁴	2004	2005
Registrovaní čtenáři	92	180	215	226	243	224	243	211	193	189	183	164	148	185
Počet návštěvníků	295	776	657	982	1040	978	1155	1219	1032	918	1033	963	821	986
Výpůjčky celkem	424	937	885	1304	1806	1478	2224	3509	2490	1976	2327	2182	1886	2290
beletrie	197	-	415	636	643	463	596	1015	693	640	841	778	630	808
naučná literatura	227	-	570	668	1163	1015	1566	2425	1725	728	1429	1356	1197	1358
...z toho periodika	-	-	-	-	-	-	1006	1418	1015	566	821	758	670	637
AV-média	-	-	-	-	-	-	62	69	72	42	57	48	59	124

Rok	2006 ⁵	2007	2008 ⁶	2009	2010	2011	2012							
Registrovaní čtenáři	173	147	127	123	93	106								
Počet návštěvníků	1003	995	892	1013	832	917								
Výpůjčky celkem	2238	1897	1592	1663	1401	1365								
beletrie	874	642	464	493	579	441								
naučná literatura	1295	1218	1107	1142	821	913								
...z toho periodika	732	690	705	756	546	579								
AV-média	69	37	21	28	1	11								

Poznámky:

¹ – údaje od založení knihovny, tzn. červen – prosinec 1992

² – v prosinci 1997 byla Knihovna rakouské literatury přestěhována do větších místností

³ – v letních měsících 2003 probíhala rekonstrukce budovy knihovny, kvůli níž byla KRL několik dnů uzavřena

⁴ – v září 2003 byla rakouská knihovna 2 týdny uzavřena kvůli rekonstrukci

⁵ – KRL byla v létě 2006 kvůli rekonstrukci přestěhována na 2 měsíce do skladových prostor a knihy se půjčovaly pouze na vyžádání, čímž byl částečně omezen provoz

⁶ – knihovna byla celý srpen 2008 uzavřena kvůli rekonstrukci vstupních prostor

Knihovní fond k 31. 12. 2011 : 6824 svazků

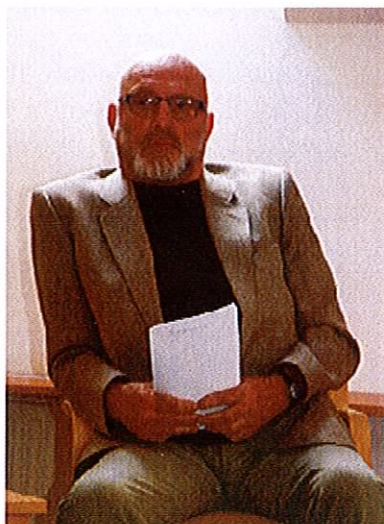
Andrea Winkler

Norbert Silberbauer

Renate Welsh

Milan Ráček

- 1 exkurze
- 2005:
- promítání filmu „Rakousko z ptačí perspektivy“, „Der Donau-Radweg, Teil 1: Von der Quelle bis Passau“ a „Der Donau-Radweg, Teil 2: Von Passau bis nach Wien“
 - obsáhlá biografie v českém a německém jazyce Simon Wiesenthal
 - 1 exkurze
- 2006:
- prezentace knihy Dr. Margot Kepřtové „Německo-česká konverzace“
 - četba z knihy Ernst Grabowszki „Zwischen Kutte und Maske“, která byla uspořádána v rámci setkání členů „Internationale Charles-Sealsfield-Gesellschaft“ za spolupráce s Městem Znojmem
 - autorské čtení rakouské spisovatelky Renate Welsh z knihy „Dieda“
 - symposium „30 let Charty 77 – Svědkové vyprávějí“ („30 Jahre Charta 77 – Zeitzeugen erzählen“), uspořádané ve spolu-práci s „Organization for social and cultural protection“ (OSCP)
 - výstava „Bertha von Suttner“ - dvě nástěnky s 18 listy (zmenšené kopie panelů z originální výstavy)
 - biografie rakouské spisovatelky „Renate Welsh“
 - informační letáky na téma „Rakouské úřady na internetu“, „Státní správa v Rakousku“ a „Německy psaná literatura na internetu“
 - informační leták o CH. Sealsfieldovi a E. Grabowszkém ke čtení z knihy Ernst Grabowszki „Zwischen Kutte und Maske“
 - 2 exkurze

kvarteto „Les filles superdroles“

Autorské čtení - Renate Welsh a Václav Mairl

2007:

- četba rakouského spisovatele Norberta Silberbauera, učitele na Obchodní akademii v Retzu, který se podílel na vzniku Knihovny rakouské literatury.
- pomoc při organizaci semináře „Sommerschule der literarischen Übersetzung in Znojmo“, v rámci programu „Aktion Česká republika – Rakousko“. Seminář se konal v konferenčním sále MěK Znojmo a sestával z přednášek a autorské četby.
- akce u příležitosti rakouského státního svátku s názvem „Vor 52 Jahren verließ der letzte Sowjet-Soldat Österreich“ (Před 52 lety opustil poslední sovětský voják Rakousko). Jednalo se o poetický večer, sestávající z vystoupení pana Reinharda Kaufmanna a Jiřího Svobody, kteří četli verše „zapomenutých“ autorů Josefa Bergmanna a Josefa Mayera-Limberga, a vystoupení rakouského kvarteta „Les filles superdroles“ a českého kvarteta Znojemského komorního orchestru. Akce vznikla ve spolupráci OSCP (Organization for social and cultural protection), Znaimer Südmähren Österreich Club a Knihovny rakouské literatury.
- biografie rakouského spisovatele „Leo Perutze“, která vyšla k jeho 125. výročí narození
- informační leták o Norbertu Silberbauerovi (s česko-německým textem) a „Němčina na internetu“
- 2 exkurze

2008:

- akce pro děti „Zelený je čtvrtek, aneb Zelená je tráva... Fotbal nejen na papíře“ – soutěže a hry pořádané ve spolupráci s dětským oddělením u příležitosti Mistrovství Evropy ve fotbale v Rakousku
- výstava fotografií Franze Goësse „Praha 1968“

- vystoupení R. Kaufmanna s názvem „Lesung in memoriam Eskimodichter Kobuk alias Helmut Qualtinger (Texte von Helmut Qualtinger und von Peter Turrini)“ u příležitosti státního svátku Rakouska
- četba rakouské spisovatelky Andrey Winkler
- výstavky knih na téma: „Adalbert Stifter - 140. výročí úmrtí“, „E. E. Kisch – 60. výročí úmrtí“, „Knihovny v Rakousku“, „Qualtinger a Turrini“
- informační leták „Poznáváme Rakousko prostřednictvím Internetu“
- 8 exkurzí

Reihard Kaufmann, Věra Mašková a Jiří Svoboda

2009:

- výstavka knih rakouského spisovatele Thomas Bernhard u příležitosti 20. výročí úmrtí“, byl zpracován poutač
- bibliografický materiál „Ilse Tielsch“ – 80. výročí narození
- výstavka knih k 80. výročí narození rakouské spisovatelky Ilse Tielsch

- (20. 5. – plánovaná přednáška „Bitva u Znojma“ se z důvodu zaneprázdněnosti hlavního účinkujícího pana R. Kaufmanna neuskutečnila)
- návštěva germanistů a knihovníků z rakouských knihoven z východní Evropy v rámci literárního semináře v Klosterneuburgu.
- bibliografický materiál „Hugo von Hofmannsthal – 80. výročí úmrtí“
- výstavka knih spisovatele Hugo von Hofmannsthalu u příležitosti 80. výročí úmrtí“
- spolupráce s organizací „Aktion Česká republika – Rakousko“ při pořádání „Letní prázdninové školy“
- návštěva vedoucích pracovníků knihoven Jihomoravského kraje
- (15. 10. – připravené autorské čtení rakouské spisovatelky Ilse Tielsch se z důvodů dlouhodobé nemoci účinkující neuskutečnilo)
- výstavka knih na téma „Vánoce v rakouské literatuře“
- 6 exkurzí

2010:

- akce pro děti „Jedeme do Rakouska“ – kviz, soutěže a hry, které poskytly základní informace o Rakousku a seznámily děti s největšími rakouskými městy a vídeňskými památkami. Akce se uskutečnila ve spolupráci s dětskou knihovnou a Domem dětí a mládeže a zúčastnilo se jí celkem 43 dětí (po menších skupinách).
- autorské čtení rakouského spisovatele českého původu Milana Ráčka „Autorenporträt-live“ spojené s promítáním DVD „Autorenporträt“, byl zpracován plakát
- pomoc při organizaci Letní školy literárního překladu (Sommer-schule der literarischen Übersetzung in Znojmo), kterou pořádá organizace „Aktion Česká republika – Rakousko“. Účastnilo se 21 studentů germanistiky. (13. 7. četl ze svého románu „Cesta na

Sibiř“ Martin Ryšavý, promítání stejnojmenného filmu)

- autorské čtení rakouského spisovatele Beppo Beyerla, kterého doprovodil a z jehož díla česky četl spisovatel Milan Ráček
- výstavka knih H. C. Artmanna
- 3 exkurze

Beppo Beyerl a Milan Ráček

Michael Stavarič

2011:

- výstavka „Nové knihy v Knihovně rakouské literatury“
- Den otevřených dveří
- výstavka nových knih – dětská literatura
- výstavka knih k 95. výročí úmrtí Marie von Ebner-Eschenbach
- dvě procházky městem Znojmem s výkladem v německém jazyce pro studenty dvojjazyčného gymnázia, přednášel Mgr. Lukáš David
- spolupráce s organizací „Aktion Česká republika - Rakousko“ při pořádání „Letní literární školy“
- faktografický materiál „Milan Ráček“
- výstavka knih Milana Ráčka
- autorské čtení z českých překladů německy píšícího spisovatele českého původu Milana Ráčka, spojené s promítáním DVD „Autorenporträt“
- faktografický materiál „Arthur Schnitzler“
- výstavka knih „Arthur Schnitzler – 80. výročí úmrtí“
- výstavka knih „Stefan Zweig – 130. výročí narození“
- celkem 6 exkurzí

2012:

- bibliografický materiál "Michael Stavarič" (60 výtisků)
- autorské čtení Michaela Stavariče
- výstavka knih Michaela Stavariče

návštěva germanistů ve Znojmě v roce 2009

návštěva germanistů ve Znojmě v roce 2009, zcela vlevo Dr. Slawinski

Zpracovala: Věra Dvořáková
Vydala Městská knihovna Znojmo (www.knihovnazn.cz),
duben 2012
ISBN 978-80-85064-40-7